

Poslední světla

Absolvent Matematicko-fyzikální fakulty UK Petr Fabian (nar. 1974) nyní působí v Ústavu fyziky atmosféry AV ČR v Praze. Vydal sbírky *Dům mezi okny* (2001), *Lomová pole* (2002), *Bludná domů* (2005) a *Přibližné odlehlosti* (2006). Básně jsou vybrány z rukopisného souboru *Dům soumraku* (2001–2006).

GENEZE SOUMRAKU

Monolit matnosti
zaschlých palet, zněmění tvarů.
Hlas přibližuje ticho, dům
kámen zbývání: Nic nemít, nebýt
nikým. Matersky
měkce se propadají
vteřiny do dnů, které mizí
za zdí. Noc
není vidět.

květen 2003, Bukovina

///

Pozvolné, pracovité světlo
zakončí flám. Nepatřím nikomu;
výplň ve dveřích rozbil vítr
nebo kámen, kámen světla, hozený tvou dlaní,

a dveře nevedly dál než
do tmy. Mezi domy, vzduch
jako těsto. A pozvolné, pracovité světlo ploch
netíží, není koho.

říjen 2004, Praha-Barrandov

///

Chladné, ostré stíny rána.
A nízký přelet sojky, potisící
spatřený: nehlučný záliv v moři
bezejmenného. Kámen

na hrdle vzduchu stahující ke dnu
nečitelný zápis. Marnost. K čemu
se obrátit, co uchopit? Vyjedl jsi
mísu tušení, zbývá pohled, zapřený
ve skutečné.

červen 2005, Bukovina

///

Pomalou stín
překračuje tvoji bytost
a za ní další a další
stín nebo bytost překračování jsou
nebo překračují

červen 2004, Bukovina

V SOUMRAKU

I

Vrátit se. Zavírající se, nezneklidněná hladina
večerního nebe, v bezedném skle času:
uvězněný, dobýváš se vně, kde není
pouto-pohyb, jen strnutí; zatímco paprsky,
unášející obraz v dosud prázdné nekonečno,
stmelují přítomnost kamene – těla propasti,
kterou tvoříš.

srpen 2005, Praha – Vrútky

II

Vítr – vanutí šera. Náhle spočíváš
v prostoru, který je prázdný
tvou přítomností: vroucné
zmizelo a v odstínech
šedi vidíš cizí tvář, tvář nesmírnosti
nespotřebovaného já: je tvé.

srpen 2004, křižová cesta nad Třeští

KOSENÍ LOUKY

Modré mdlo. Narážíš na skoby
křídel. Puklá jádra
vzlínání. Saješ smrt, někdo, ty;
zdi, za zdmi již znovu obraz

kořenů. Dlaně
slepené šťávou, tekoucí z dřevě
života. Jatka, zabíjení; vězeň
v kalichu slunce: *opona!* křičíš, opona padá,
padá na něj.

květen 2002, Bukovina

///

Slunečné dny, kdybys tak věděl,
co s nimi: fragment pro fragment
dobýt, přesah – – – nebo jen předěl,
let, výšku. Vše dopadlé

v propast, dny jeden po druhém
se zavřou. Slepci na očích
svou účast – nitro. Dům narudlé
večerní slunce v krvi namočí.

červen 2005, Bukovina

///

Potopen srpen, tone září:
jak sněžené ryby mizí dny,
a z léta ti zbývá trpkost, za níž
ční obzor. Hořící divizny

přikryla černá, mokrá plachta.
Hodiny bez návratu. Ryby...
A kýmsi hozené lano za chřtán
zvedá tě k výšce – temnější přídí. –

září 2004, u Domašína

ÚKLID NA REJVÍZSKÉM HŘBITOVĚ

S podzimem začnou hořet světy
nízkých očí. Bezúzemí
– *ruhe sanft*. Kouř z cigarety,
pomalý pohyb oněmělým,

syrovým přítím u kostela
písmena – bez účelu – lepší.
Čti – – – Popel. Shořelá těla.
Soumrak. *Jsi jen, že jsme se střetly.*

srpen 2001, Nové Hutě, červenec 2006, Vlašim

VEČER NA ŽIDOVSKÉM HŘBITOVĚ

Dávno jak mrtvý bys byl a ležel
tu s nimi. V posledním světle
večera slunce se topí a strážce
zrak rozmrzele, sotvas vešel, zvedne.

Stráž mrtvých je všude. Nevíš,
zda se už před zrozením nepropadla
duše k nim, a ne-li, propadá se nyní.
A převozník jako by slevil a prudčeji napnul
perut pádla.

*srpen 2002, židovský hřbitov Na Korečnicku
u Třeští*

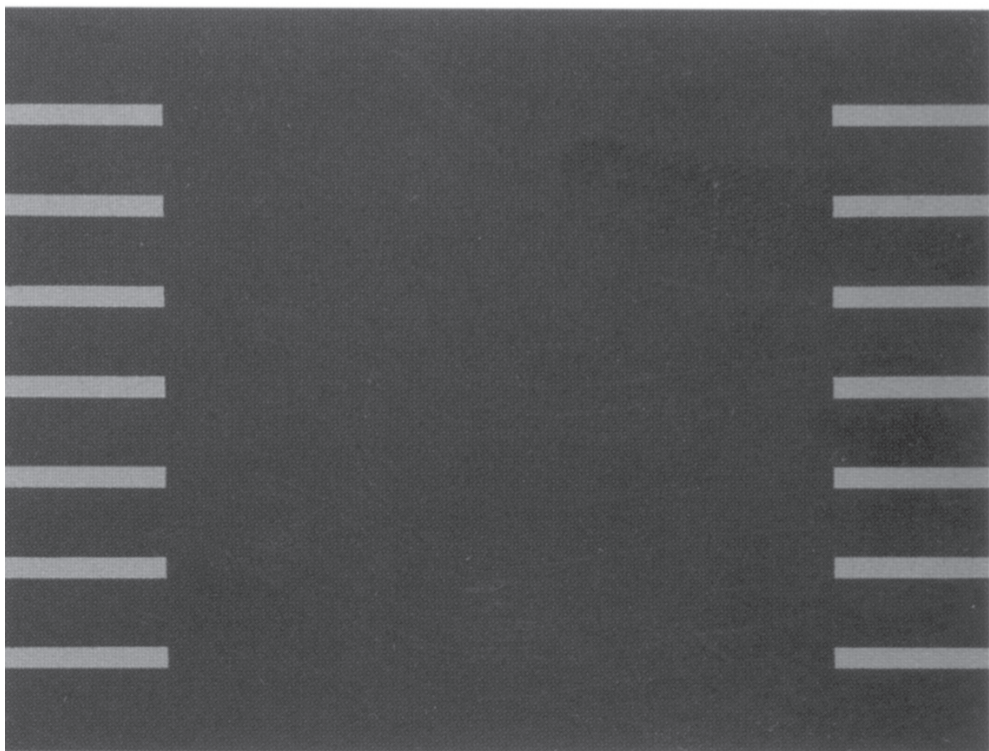
///

Irmě G.

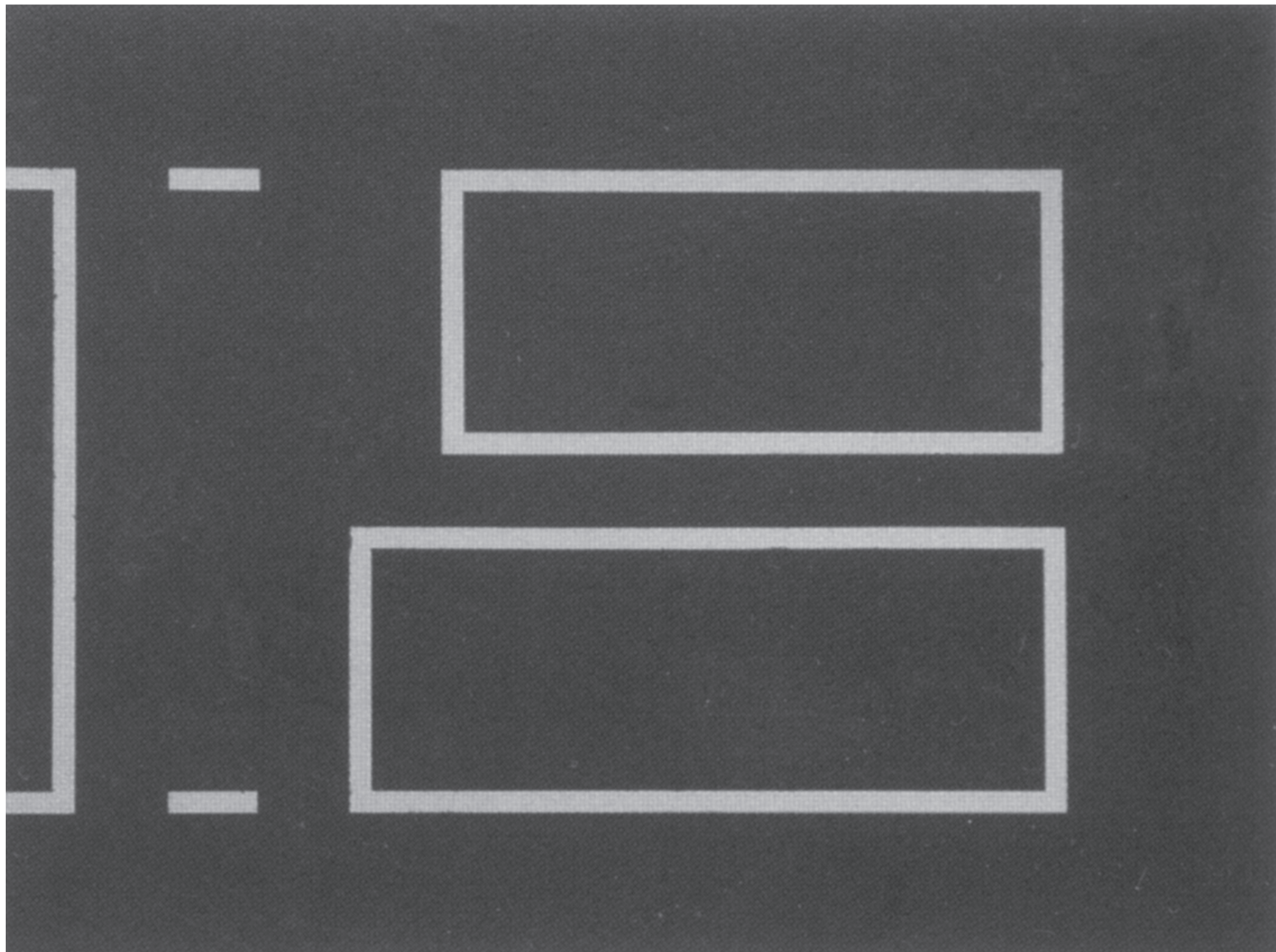
Pták svrhá slunce. Ledovější
pohyby v nebi, upřené
k propastem. Sám bez stromu ční
pahýl listu – temně rozevřen

slét ke dnům. Z noci se syrově zvedá
opona druhé, halící temnoty...
– Nad zemí odkrytou postava bledá
jako by svědčila: vanum, Bože, to všechno ty.

září 2002, Považský hrad

Petr Fabian

Jan Šerých – z cyklu Bez názvu, 2001–02

///

I

Soumračné světlo: stále stejný motiv
shozený k nohám, cesta, po níž
jsi přišel. Ty? Zmatek: tak zoufale chtít čisté.
Zoufale hledat, co se nevrátí.

II

Propast světla: odkud vycházíš,
jsi tam ještě? Copak si rozumíš?
Vzdálil ses od sebe, téměř nejsi. Aspoň
ne tak, abys uchopil podstatné, přidal je
k torzu.

září 2005, u Radošovic

LISTOPAD U ONŠOVIC

Hnůj světlem syrově podestlaný.
Loď obzoru – zalitá do krve.
Níž nad propast nebe se sklání
nebem setmělé.

Hleď v toto nic, jímž jsi:
prostor je prázdný, k obývání
jen prázdnem. Tma blíž. A dopisy
v láhvi soumraku plují za ní.

listopad 2002, za Onšovicemi

///

I

Povědomý záhyb pole.
Zátíší těla: zvuk uvnitř
přikládá k dlani dřevěnou náruč.

Jako nesetřesitelná pošetilost:
oči se propadnou, kde už nejsi ty.

květen 2006, Buchov

II

Pár tahů, které zbývají,
doplní ten, kdo odejde s nimi.

duben 2006

Připravil Vratislav Färber.

galerie

Milovník pravých úhlů a pevně posazených úseček Jan Šerých (1972) je nemilosrdný k citům, jež od obrazu běžně očekáváme, i k narativnímu a psychologickému pojetí výtvarného projevu. Tvoří okázale nenápadně. Zkoumá, jako mnohý v jeho minimalistické linii, možnosti geometrických útvarů, mění proporce ploch a čar a brání jejich proměně v symboly. Osciluje tak na hraně laboratorní nudy a vymítání parazitních významů. Absolvent Akademie výtvarných umění v Praze v letech 1997–2002 tvořil s Josefem Bolfem, Tomášem Vaňkem a Janem Mančuškou výtvarnou skupinu Bezhlavý jezdec; je dvojnásobný finalista Ceny Jindřicha Chalupického, úspěšný účastník společných výstav mladého českého umění, naposledy Akné v pražském Rudolfinu. Přítomné malby pocházejí z cyklu Bez názvu (2001–2002). Dalším krokem Jana Šerých by měl být cyklus Bez podpisu. Vincenc Lichnovský